

СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СТРАХОВОГО ПОСЕРЕДНИЦТВА В УКРАЇНІ

Рубцова Н.М.

Таврійський державний агротехнологічний
університет імені Дмитра Моторного,
кандидат економічних наук, доцент

Страховий ринок є складною, інтегрованою структурою, основними представниками якого є страховики та страхувальники. Для їх ефективного поєднання у більшості випадків необхідна третя сторона – страхові посередники. Значною мірою від роботи останніх залежить сталість і стабільність страхового ринку, забезпечення його культури і надійності у захисті інтересів споживача. Неякісна робота страхових посередників призводить до того, що споживачі не мають достатньо інформації про весь спектр страхових послуг, а самі страховики, не мають повної картини попиту на страхові послуги.

На розвиток страхового посередництва значною мірою впливає стан економіки, а кількість страхових посередників та їх склад залежить від специфіки державного регулювання їх діяльності, рівня доходів населення і традицій, які історично склалися на страховому ринку цих країн.

В Україні державне регулювання діяльності страхових посередників практично не здійснюється. Нормативно-правові акти регулюють в основному брокерський канал продажів. Так, Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг здійснює державний реєстр страхових і перестрахових брокерів (резидентів і нерезидентів). Реєстр та ліцензування страхових агентів на державному рівні не здійснюється. [5]

На українському ринку діє Федерація страхових посередників України (ФСПУ), що була створена з метою сприяння розвитку посередницької діяльності, захисту прав та інтересів учасників посередницької діяльності на ринку страхових послуг, забезпечення всебічних зв'язків із громадськістю, тощо. Федерація здійснює комплексні рекламно-інформаційні заходи з метою ефективного здійснення посередницької діяльності в сфері страхування, її розвитку та вдосконалення, а також надає статистичну інформацію щодо здійснення страхової посередницької діяльності на страховому ринку України. Федерація страхових посередників України є членом Європейської федерації страхових посередників VIPAR. Проте основні статистичні дані ФСПУ наводять лише за результатами діяльності страхових і перестрахових брокерів. [1]

Кількість страхових брокерів на страховому ринку України не відповідає європейським тенденціям та вимогам страхового ринку (табл. 1). При цьому, кількість брокерів, що припадає на одну страхову компанію, протягом 2014-2018 рр. суттєво не змінювалась, позитивна тенденція простежується у зв'язку зі зменшенням кількості страхових компаній (у 2014 році величина даного показника складала 0,17, тоді як у 2018 р. – 0,2) [2].

Таблиця 1

Співвідношення страхових брокерів до страхових компаній на страховому ринку України за 2014-2018

Рік	Кількість страхових компаній	Кількість страхових брокерів	Співвідношення
2014	382	61	1:6
2015	361	60	1:6
2016	310	56	1:6
2017	294	56	1:5
2018	281	56	1:5

Такий характер співвідношення страхових брокерів і страхових компаній є індикатором значної нерозвиненості інфраструктури українського страхового ринку, що перешкоджає ефективній реалізації євроінтеграційних процесів в Україні. [4] Як показує європейський досвід, кількість незалежних страхових посередників має бути більшою за кількість страховиків, що сприяє підвищенню конкуренції у страховому посередництві та позитивно впливає на якість надання страхових послуг. [1]

Розподіл страхових премій на страховому ринку України, що надходять із посередницького каналу продажу, можливо оцінити з точки зору результатів діяльності страхових і перестрахових брокерів (рис. 1).

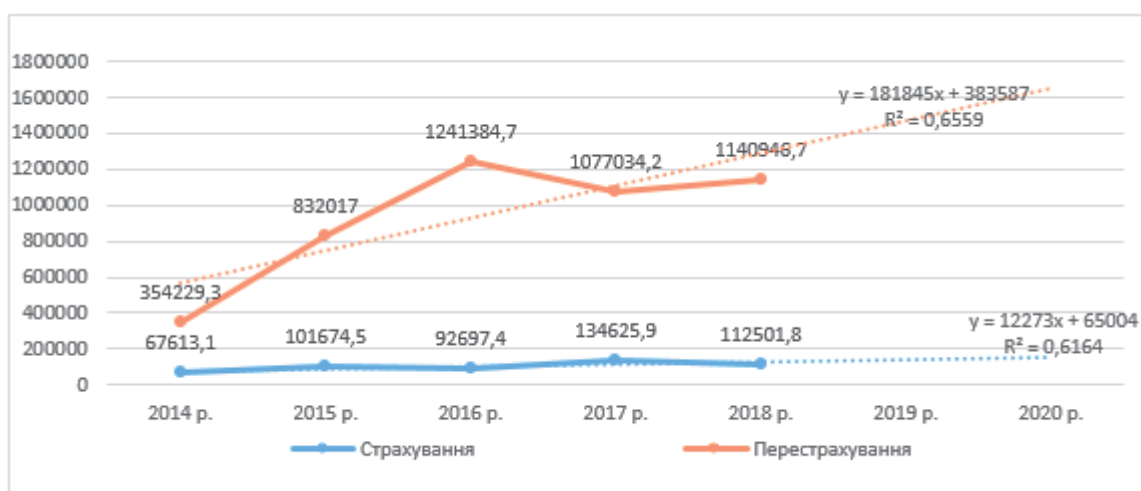

Рис. 1. Динаміка обсягу страхових премій, що зібрані брокерами в Україні за 2014-2020 рр., тис. грн

З рис. 1 видно, що обсяги страхових премій, що надходять від страхових брокерів за договорами страхування на страховому ринку України за період з 2014-2018 рр. зріс майже на 66,4% (з 67,6 млн. грн. до 112,5 млн. грн.). У 2016 році відбулося стрімке зростання страхових премій, що генеруються страховими брокерами у галузі перестраховання – з 354,2 млн грн у 2014 році до 1241,4 млн. грн у 2016 р., тобто у 3,5 рази. Проте у 2017 році знову простежується негативна тенденція до зменшення, а інститут брокерства в Україні є більш розвиненим у перестрахованні, ніж у страхуванні. В подальшому в Україні прогнозується зростання обсягів зібраних брокерами

страхових премій як за договорами страхування, так і за договорами перестраховування, що пов'язано з потеплінням на українському фінансовому ринку, зростанням валових страхових премій та зменшенням кількості страхових компаній.

В Україні частка премій, що надходить за рахунок брокерства перебуває на дуже низькому рівні та поступово зменшується (з 2,79% у 2016 р. до 1,86% у 2018 р.), що свідчить про нерозвиненість вітчизняного інституту посередництва на страховому ринку України. (рис. 2).

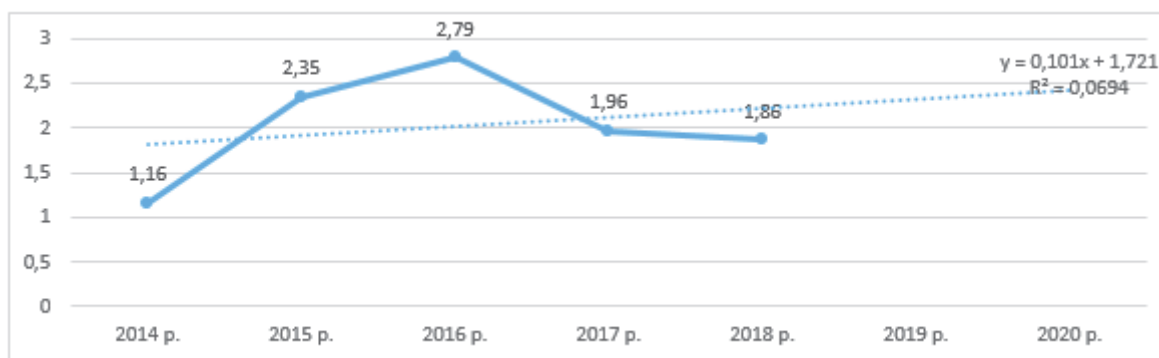

Рис. 2. Частка страхових премій, зібраних брокерами у загальному обсязі премій за 2014-2020 рр.

Джерело: розраховано та побудовано автором за даними [2].

Проте прогнозні розрахунки показали зростання даного показника до рівня 2,4%, тобто вихід на рівень 2015 року. У той час як в європейських країнах з розвиненим брокерським каналом реалізації страхових продуктів частка премій, що генерується брокерами, становить 30-60%.

Сучасний стан страхового посередництва в Україні характеризується такими негативними тенденціями, як скорочення обсягів надходжень страхових платежів до страхових брокерів, зменшення кількості договорів страхування, що укладаються за участю агентів і брокерів, низький відсоток страхових премій, що генеруються страховими брокерами, у сукупній вартості валових страхових премій (на рівні 1,6%), а також зменшення кількості страхових брокерів в Україні. Негативний вплив на страховий ринок та, зокрема, на страхове посередництво має економічна нестабільність в Україні. [1]

Аналітики фінансового ринку серед багатьох причин нерозвиненості інституту страхового посередництва в Україні особливо визначають проблеми законодавчого регулювання в даній сфері. Інтеграція України до ЄС включає також адаптацію вітчизняного законодавства до європейського. Тільки тоді воно буде стимулювати розвиток брокерської та агентської діяльності на страховому ринку України [3].

Для українського страхового ринку основними складниками євроінтеграційних перетворень має стати вдосконалення законодавчої бази з регулювання діяльності страхових посередників та приведення його у відповідність із європейськими нормами, а саме: введення обов'язкового страхування професійної відповідальності страхових брокерів; удосконалення документообігу під час оформлення угод за участю прямих страхових посередників; регулювання механізму отримання комісійної винагороди страховим посередником від страховика. Окрім того, важливим елементом є підвищення професіоналізму страхових посередників за рахунок поглиблення кваліфікаційних вимог, підвищення культури споживачів страхових послуг та удосконалення й розробка нових каналів розповсюдження страхових продуктів.

Список літератури:

1. Нестерова Д. Розвиток страхового посередництва в розвинутих європейських країнах. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. 2016. № 3(180). С. 42–47. URL: <http://bulletin-econom.univ.kiev.ua/ua/archives/7659>
2. Офіційний сайт Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг URL: <https://www.nfp.gov.ua>
3. Приказюк Н.В. Діяльність страхових брокерів в Україні та її регулювання. Ефективна економіка. 2013. №2. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=1780>
4. Рубцова Н.М., Мазурова І. В. Роль страхових посередників на страховому ринку України. Актуальні соціально-економічні проблеми держави і регіонів. Збірка матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції,

присвяченої 50-річчю факультету економіки та менеджменту ДонНТУ. Т. 2. Секція 2: Проблеми розвитку фінансів та фінансової науки (13-14 травня 2019 р., м. Покровськ) / Уклад. Антоненко В. М. – Покровськ: ДонНТУ, 2019. – 305 с. – С. 191-193. URL: <http://elar.tsatu.edu.ua/bitstream/123456789/7627/1/25.pdf>

5. Рубцова Н.М., Мазурова І.В. Особливості розвитку страхового посередництва в Україні. Збірник матеріалів XIII Міжнародної науково-практичної конференції «Управління соціально-економічним розвитком регіонів та держави» / за ред. А.В. Череп. Запоріжжя : Видавництво ЗНУ, 2019. 314 с. С. 215-2017. URL: <http://elar.tsatu.edu.ua/bitstream/123456789/7631/1/28.pdf>

*Тематика: Інші професійні науки
(філологічні науки)*

THE IMPETUS FOR AN EXAMINATION OF THE CULTURAL ATTRIBUTE IN TRANSLATION

Rubtsova Karina

Mariupol State University

It has been a matter of common knowledge that translation comes to be a language concern and that it ought to be recognized as the means of re-textualization of communication not always limited to the deciphering of syntactic and semantic features. As “a marginal activity based on binary oppositions between languages, literary translation is sought to explore much broader questions of power relations and develop more critical awareness of its cultural and ideological implications” [3, p.22]. The above phenomenon, linked with the reception and reader-response, started to be recognized “as a fundamental act of continual exchange of knowledge, opening horizons beyond the national boundaries as well as raising the issues of nation’s cultural prestige”. Thus, the emphasis is placed on the role of translations in the creation and maintenance of national and world literatures, the translator’s objectives